

Project

1

Κινηματογράφος Και Μουσική, Ψυχανάλυση, Λογοτεχνία

Αμαλία Κ. Ηλιάδη,
φιλόλογος-
ιστορικός

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γαλλικός Κινηματογράφος

2

Εφευρέτες θεωρούνται οι αδελφοί Λυμιέρ. Η πρώτη δημόσια προβολή των ταινιών τους έγινε στις 28/12/1895 → γενέθλια ημερομηνία της νέας τέχνης.

1915 → δημιουργείται η σχολή του “γαλλικού ιμπρεσιονισμού”

1925 → εμφανίζεται το κίνημα της “αβάν γκάρντ”

Η δεκαετία του '30 χαρακτηρίζεται από τον “ποιητικό ρεαλισμό”, μεγαλύτερη μορφή ήταν ο Ζαν Ρενουάρ.

Αμερικάνικος Κινηματογράφος

3

- Είχε επίδραση σε όλο τον κόσμο από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Στον σκηνοθέτη Griffith ανήκουν τα πρώτα ιστορικά έπη του κινηματογράφου.
- 1923→η Warner Brothers παρουσίασαν μια συσκευή (Vitaphone) και με βάση αυτό κυκλοφόρησε το 1927 η ταινία "The Jazz Singer"
- Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου εμφανίστηκε το έγχρωμο αρνητικό film.
- Σήμερα οι ΗΠΑ είναι τρίτες σε παραγωγή ταινιών στον κόσμο.

Ινδικός Κινηματογράφος

4

- Η ταινία “Raja Harishchandra” ήταν η πρώτη σιωπηλή ταινία που βγήκε στην Ινδία.
Το 1931 → βγήκε η πρώτη ταινία με ήχο, “Alam Ardeshir Irani”.
Το 1937 → βγαίνει η πρώτη χρωματιστή ταινία στα Hindi, “Kisan Kanya”.
- Το 70’ η Ινδία ξεπερνάει την Αμερική ως ο μεγαλύτερος παραγωγός κινηματογραφικών ταινιών στον κόσμο και η λέξη **Bollywood** γεννιέται.
- Αρχές του 2000, το Bollywood γίνεται γνωστό στον κόσμο. Στις ταινίες κυριαρχεί ο χορός και η μουσική.

Ελληνικός Κινηματογράφος

5

- Η πρώτη προβολή κινηματογραφικών εικόνων στην Αθήνα έγινε στις 28/11/1896. Το 1897 έγινε η πρώτη κινηματογραφική λήψη στην Ελλάδα.
- Οι πρώτοι κινηματογραφιστές είναι στα Βαλκάνια οι αδελφοί Ιωάννης και Μιλτιάδης Μανάκια. Η πρώτη ταινία τους προβάλλεται το 1905
- 1906 → κινηματογραφείται μια μικρού μήκους ταινία των Ολυμπιακών αγώνων που διεξήχθησαν τότε.

Κινηματογράφος Και Μουσική

6

Ιστορία της κινηματογραφικής μουσικής

Από τις πρώτες ταινίες που εμφανίστηκαν, η συνοδεία της μουσικής ήταν απαραίτητη. Συγκεκριμένα οι αδερφοί Lumiere με τις πρώτες ταινίες τους το 1895/96 χρησιμοποίησαν κυρίως πιανίστες ή ορχήστρα. Μία προσπάθεια να γραφεί και να παιχτεί μουσική για τον κινηματογράφο ήταν τα cue sheets. Αργότερα εκδόθηκαν και βιβλία τα οποία περιείχαν μελωδίες και παραλλαγές τους.

Βουβός Κινηματογράφος

7

- Στις βουβές ταινίες οι διάλογοι γίνονται μέσω παντομίμας και με κάστες τίτλων-διαλόγων.
- Η οπτική ποιότητα των ταινιών αυτών που δημιουργήθηκαν μετά το 1920 ήταν πολύ καλή.
- Στην αρχή οι ταινίες συνοδεύονταν από ζωντανή μουσική. Από τότε η μουσική είναι ένα βασικό στοιχείο στις ταινίες.
- Οι ηθοποιοί έδιναν έμφαση στη γλώσσα του σώματος και στις εκφράσεις του προσώπου.

Μιούζικαλ (Musical)

8

- Είναι ένα είδος Θεάτρου που περιλαμβάνει τραγούδια, διαλόγους (πρόζα) και χορό.
- Τα μιούζικαλ όμως έχουν γίνει γνωστά κυρίως από τα μεγάλα θέατρα και τους υψηλούς προϋπολογισμούς του West End του Λονδίνου και του Broadway της Νέας Υόρκης.
- Αν και η μουσική είναι μέρος της δραματοποίησης από τους αρχαίους χρόνους και την Ελληνική τραγωδία και κωμωδία, το σύγχρονο μουσικό θέατρο εμφανίστηκε κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα.

Τεχνικές Κινηματογραφικής Μουσικής

9

Παράλληλη

- Σχολιάζει ό,τι λένε οι εικόνες στην δική της γλώσσα.
- Δίνει παραπάνω βάρος στα νοήματα των σκηνών
- Λέει ό,τι δεν μπορούν να πουν οι εικόνες
- Αφηγηματική μουσική

Αντιστικτική

- Λειτουργεί ανεξάρτητα με την εικόνα και πολλές φορές την “κοντράρει”, την προκαλεί και την ανταγωνίζεται.

Ρεαλιστική

- Η μουσική αποτελεί έναν ηθοποιό που λαμβάνει μέρος στην πλοκή του έργου. Η μουσική είναι μέρος του σεναρίου.

Leitmotif

- Ήταν κάθε μελωδία και οι παραλλαγές της, η οποία εξέφραζε ένα χαρακτήρα, μία ψυχολογική-συναισθηματική κατάσταση του ήρωα, τις μεταβολές στο σκηνοθετικό περιβάλλον και γενικότερα κάτι συγκεκριμένο το οποίο επαναλαμβανόταν καθ' εαυτό ή σε παραλλαγές.

Χρήση προϋπάρχουσας μουσικής

- Η μουσική που χρησιμοποιείται έχει γραφεί πιο πριν ανεξάρτητα από την ταινία.

Η μουσική στο επίκεντρο

- Είναι στο κέντρο χωρίς να παραμελείται ο ρόλος του φιλμ και του σκηνοθέτη.

ΟΙ ΠΙΟ ΔΗΜΟΦΙΛΕΙΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ

13

- Singing In the Rain
  - The Sound of Music
  - Wizard of Oz
  - Cabaret
  - Mary Poppins
- Ελληνικές Μουσικές Ταινίες
- Οι θαλασσιές οι χάντρες
  - Κορίτσια για φίλημα
  - Γοργόνες και Μάγκες
  - Μια κυρία στα μπουζούκια

Συμπερασματικά, η κινηματογραφική μουσική είναι κάτι μοναδικό με τα δικά του χαρακτηριστικά, τα οποία πρέπει να είναι αντικείμενο σεβασμού τόσο από το μουσικό όσο και από τον ίδιο τον σκηνοθέτη, κρατώντας ο καθένας τους δικούς του κανόνες για να διευκολύνεται η μεταξύ τους επικοινωνία.

Κινηματογράφος Και Ψυχανάλυση

15

- Στο Παρίσι του τέλους του 19ου αιώνα ο Charcot δημιουργεί ένα στούντιο φωτογραφίας στην Salpêtrière. Τέκνο αυτής της σχέσης, επιστήμης και φωτογραφίας, είναι το φωτογραφικό λεύκωμα της Salpêtrière.
- Ο Freud στάθηκε καχύποπτος μπροστά σ' αυτή την ανακάλυψη.
- Κατά τη δεκαετία του '30 η «ψυχανάλυση» ως μέθοδος εμφανίζεται αρκετά συχνά στον κινηματογράφο .

- Το Hollywood αρχίζει να σκηνοθετεί περισσότερο τις ψυχαναλυτικές έννοιες: νεύρωση, άγχος, οιδιπόδειο σύμπλεγμα, απώθηση του παιδικού τραύματος, κάθαρση.
- Από τις αρχές της δεκαετίας του '70 η κινηματογραφική θεωρία άρχισε να χρησιμοποιεί τα ψυχαναλυτικά «εργαλεία». Οι Baudry, Metz και Mulvey αντλούν από το λακανικό στάδιο του καθρέφτη και οι κινηματογραφικές σπουδές ασχολούνται με τον ίδιο το μηχανισμό του κινηματογράφου.

- Ο Zizek χρησιμοποιεί το κινηματογραφικό έργο για να δώσει σχήμα στη ψυχαναλυτική θεωρία. Όταν μιλά για τη φαντασίωση, αναφέρεται στο "Σιωπηλό μάρτυρα" του Hitchcock.

Συμπερασματικά, μέχρι σήμερα πολλοί σκηνοθέτες εμπνέονται από την θεωρία της ψυχανάλυσης και τις τεχνικές της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ταινία του Άλφρεντ Χίτσκοκ, "Ψυχώ", στην οποία παρουσιάζει την κλινική εικόνα της σχιζοφρένειας. Άλλοι σκηνοθέτες βάζουν τους πρωταγωνιστές τους να περνούν από διάφορες δοκιμασίες με σκοπό την συναισθηματική αποφόρτιση και την αυτογνωσία. Έτσι, σχεδόν πάντα καταφέρνουν να δημιουργήσουν ταινίες με χαρακτήρα θεραπευτικό.

Ιστορικά στοιχεία

- Η πρώτη επαφή του κινηματογράφου με την λογοτεχνία έγινε το 1900 με μια ταινία αναφερόμενη στα πάθη του Χριστού εμπνευσμένη από τη Βίβλο. Είναι η πρώτη φορά που ο κινηματογράφος αφηγείται μια ιστορία με αρχή, μέση και τέλος.

ΤΑΙΝΙΕΣ

19

Κλασσικές

- Οδύσσεια-Ιλιάδα
- Ιούλιος Βερν (γενικότερα)
- Ζορμπάς
- Ελληνική μυθολογία (γενικότερα)

Δεκαετίες '20- '30

- The kings of kings
- Munity on the Bounty

Δεκαετίες '50- '60

- Έτσι τελείωσε μια μεγάλη αγάπη
- Ψυχώ
- Ο Δόκτωρ Ζιβάγκο

Κόμικς στον κινηματογράφο

20

- Είναι ένα είδος λογοτεχνίας και η διαφορά με το βιβλίο είναι ότι ο δημιουργός μας δίνει την εικόνα έτοιμη και είναι κοινή για τον σκηνοθέτη και τον αναγνώστη.
- Κόμικς όπως: Αστερίξ, Τεν-Τεν, Λούκυ Λουκ.

Ελληνικός Κινηματογράφος Και Λογοτεχνία

21

- Ο κινηματογράφος προσέτρεξε στη λογοτεχνία από ανάγκη και πολλοί θεατές γνώρισαν μεγάλα λογοτεχνικά έργα από αυτόν.
- Για παράδειγμα: έργα του Παπαδιαμάντη, Σολωμού, Παλαμά, Ρίτσου, Μαβίλη.

Συμπερασματικά: Λογοτεχνικά έργα που αγαπήθηκαν από το αναγνωστικό κοινό, έγιναν μεγάλες κινηματογραφικές επιτυχίες όπως και λογοτεχνικά έργα άγνωστα στο ευρύ κοινό αναδείχθηκαν μέσω της κινηματογραφικής μεταφοράς τους.